

Alexander Democedes Amandinus sto utenfor Dødens port og ventet på en sjanse til å lære mer om livet. Ettersom han aldri hadde likt disse lekene, var det med en viss motvilje han kom hit. Men nå stirret han storøyd på det som skjedde. Det gjorde et mektig inntrykk på ham.

Mobbens reaksjoner hadde alltid fylt ham med uro. Faren hadde sagt at det å se på at andre ble utsatt for vold var en måte å avreagere på. Ved et tilfelle hadde Alexander sett en nesten sykkelig reaksjon hos folk som fulgte de blodige lekene. Han syntes det var uhyggelig. Kanskje de som satt der og så på grusomhetene til en viss grad var takknemlige for at de slapp å møte løver eller veltrente gladiatører – eller lide en slik grotesk og voldsom død.

Tusener syntes å oppleve en slags renselse i denne blodsutgytelsen. Det var som om den skapte avstand mellom tilskuerne og en stadig økende korrumpert og fiendtlig verden. Det skjedde grusomme ting i riket, men for en kort stund gjaldt det ikke dem, eliten, de trofaste, de som virkelig var romere. Alexander smilte skjært, fullt klar over at få av dem som satt på tribunene, la merke til det som var så opplagt for ham – at stanken fra blodet i sanden ikke var mindre enn stanken fra begjæret og frykten som omsluttet hver eneste borger i riket. Den lå i luften som de pustet inn.

I dag skjedde det imidlertid noe merkelig, noe som grep den unge mannen på en helt spesiell måte. Sjelden hadde han følt noe slikt. Nå da han vendte blikket mot den unge kvinnen som lå der på bakken, hadde han en uforklarlig seiersfølelse.

Han grep om rekkverket mens han så på den unge kvinnen som lå død i sanden. Hun hadde forlatt de andre, rolig og underlig tilfreds. Alexander ble straks oppmerksom på henne. Som kommende lege

hadde han lært å legge merke til det uvanlige, det som skilte et menneske fra andre. Han så noe helt spesielt i henne ... noe som ikke lot seg beskrive.

Da hun begynte å synge, gikk det rett til hjertet på ham.

Ropene fra mobben hadde snart overdøvet henne, men hun fortsatte å gå i retningen der Alexander sto og fulgte henne med øynene. Igjen følte han noe eget. Hun var ganske enkel å se til, men det var en viss utstråling ved henne, et slags lys som han mer følte enn så. Det var som om hun rakte ut armene for å favne ham.

Hunnløven hadde slått henne i bakken. Alexander følte at det var han som ble slått.

Han lukket øynene. Han skalv over hele kroppen. Igjen kastet han et blick på henne. To hunnløver sloss om den livløse kroppen. Han gispet da en av dem slo klørne i det ene låret hennes og prøvde å trekke henne med seg. Den andre løven hoppet på den, og de rullet rundt og klorte hverandre mens de kjempet om byttet.

I det samme kom et skrikende barn løpende forbi jernporten der Alexander stod. Barnet hadde en hunnløve etter seg. Den unge mannen skar tenner og lente pannen mot det kalde rekkverket. Knokene ble hvite da han klamret seg fast. Synet av så mye lidelse og død gjorde ham kvalm.

Han kunne ikke annet enn tenke på at et samfunn som myrdet hjelpeløse barn, umulig kunne unnslipe straff.

Da barnets redselsskrik brått stilnet, pustet Alexander ut. Han hadde nesten ikke vært klar over at han holdt pusten. Vaktmannen som sto bak ham, lo rått.

«Den ungen var ikke stort mer enn en munnfull.»

Alexander svarte ikke. Han hadde mest lyst til å lukke øynene, stenge alt dette ute fra sinnet, men nå var vaktmannen blitt oppmerksom på ham. Han følte at han fulgte ham med våkent blick under den blanke hjelmen. Alexander ville ikke ydmyke seg selv ved å gi uttrykk for svakhet. Skulle han bli en bra lege, måtte han lære å beherske følelsene. Flegon hadde mer enn en gang sagt at han måtte gjøre seg hard om han skulle ha noen sjanse til å lykkes i dette yrket. Døden var tross alt en del av legens hverdag, hadde Alexanders lærer sagt.

Alexander prøvde å roe seg ned. Han tvang seg til å se utover arenaen igjen. Han var helt avhengig av lekene. De ga ham sjansen til å studere den menneskelige anatomi. Flegon sa at han hadde kommet så langt som det var mulig i studiene med skrifter og illustrasjoner. Det han nå måtte gå i gang med, om han skulle ha en sjanse til å redde liv, var å obdusere. Den gamle legen skjønnte at Alexander hadde stor aversjon mot denne delen av studiet, men han var jernhard i sine krav. Hvordan kunne han foreta operasjoner om han ikke hadde førstehånds kunnskap om menneskets anatomi? Plansjer og tegninger var ikke det samme som å arbeide med menneskekroppen. I Rom var det bare én måte å gjøre det på.

I sitt stille sinn forbannet Alexander romernes lov som forbød dissekering av døde. Dermed var legene tvunget til å skaffe seg kunnskaper hos dem som var døden nær. Det eneste stedet de kunne få denne kunnskapen, var lekene, der de sårede var forbrytere.

En etter en falt ofrene på arenaen, inntil redselsskrikene ble erstattet av den rolige knurringen fra etende løver. Da hørte Alexander en annen lyd. Den minnet ham om at nå var det hans tur. Det var lyden av et misfornøyd publikum. Lekene var over. Underholdningen var slutt. Dyrene kunne igjen føres tilbake til sine underjordiske bur. Tilskuerne hadde fått sitt.

Porter ble åpnet, og bevæpnede voktere nærmet seg dyrene som slo klør og tenner i byttet for å holde fast på det. Like bak vokterne kom en mann som var kledd som Kharon, fergemannen som skulle føre de døde sjelene over elven Styx. Da Alexander så den utkledd skuespilleren danse fra den ene til den andre, ba han om at det i alle fall måtte være livspust i en av dem. Hvis ikke måtte han være her til det bød seg en ny anledning.

Alexander så utover sanden. Han speidet etter overlevende, men han hadde ikke håp om å finne noen. Igjen så han på den unge kvinnen. Det var ingen løver hos henne nå. Det var egentlig merkelig siden hun lå langt fra mennene som drev dyrene mot portene. Plutselig kvakk han til. Var det en svak bevegelse han så? Han lente seg framover og myste mot den sterke solen. Hun beveget fingrene!

«Der borte!» sa han. «Omtrent på midten.»

«Hun var den første som ble angrepet. Hun er død,» sa vaktmannen likegyldig.

«Kan jeg få se på henne?» spurte Alexander.

Vaktmannen trakk på skuldrene. «Som du vil.» Han tok et skritt fram og plystret to ganger. Alexander så at Kharon løp bort til den unge piken. Han bøyde seg over henne. Det så ut som om han lyttet etter livstegn. Han svingte med klubben i en teatralisk bevegelse, ferdig til å slå i tilfelle offeret fremdeles skulle være i live. Men det så ut til at han regnet henne som død, så han grep henne i armen og begynte å trekke henne mot Dødens port.

Plutselig gikk en hunnløve til angrep på en av dem som drev dyrene mot en tunnel. Folkemengden reiste seg og ropte begeistret. Mannen hadde sin fulle hyre med å berge seg, men han var en mester med svøpen og fikk drevet det rasende dyret ned mot tunnelen og burene. Vakten benyttet opptrinnet til å åpne porten.

«Skynd deg!» sa han til Kharon, som dro piken med seg inn i skyggen. Vakten knipset med fingrene, og to slaver grep henne i armer og ben og bar henne inn i den svakt opplyste korridoren.

«Forsiktig!» utbrøt Alexander sint da de slengte henne fra seg på et skittent, blodflekket bord. Han skjøv slavene til side. Var hun i live, ville behandlingen de ga henne slette ethvert håp.

Vakten grep om Alexanders arm med fast hånd. «Seks sestertier før du begynner å skjære,» sa han kaldt.

«Det er en temmelig stiv pris, eller hva?» Alexander hevet det ene øyenbrynet.

Vakten lo. «Ikke for en av Flegons elever. Du må ha kisten full av gull hvis du har råd til å studere hos ham.» Han rakte ut hånden.

«Den kisten er snart tom,» svarte Alexander tørt og åpnet pungen han hadde i beltet. Han ante ikke hvor lenge han kunne undersøke piken før hun døde, og han hadde ikke tenkt å kaste bort tiden med å krangle om noen mynter. Vakten tok imot bestikkelsen og forsvant.

Alexander snudde seg mot piken. Ansiktet var en opprevet, blodig masse. Tunikaen var våt av blod. Han var sikker på at hun var død, men bøyde seg likevel over henne og la øret mot leppene.

Merkelig nok virket det som om det ennå var liv i henne, men han hadde ikke mye tid på seg.

Han gjorde en bevegelse med hånden til slavene sine, fikk et håndkle og tørket hendene. «Flytt henne hit, vekk fra all støyen. Raskt!» De to tjenerne skyndte seg å gjøre som han sa, mens Troas, Flegons slave, sto og så på. Alexander ble stram om munnen. Han beundret Troas for evnene hans. Slaven hadde assistert Flegon mange ganger, og visste mer om legekunsten enn de fleste som praktiserte. Det Alexander derimot ikke beundret, var mannens kjølige vesen.

«Gi meg lys,» sa Alexander, og en fakkell ble holdt over ham idet han bøyde seg over piken som nå lå på en marmorplate i den halv-mørke korridoren. Alexander hadde bare én tanke i hodet – å skjære seg vei innenfor hud og muskler i bukregionen, så han kunne studere organene som da ville komme til syne. Han åpnet skinnvesken der han hadde operasjonsutstyret, og valgte en skarp kniv.

Han svettet på hendene. Verre var det at han skalv. Svetten brøt fram i pannen, og han følte at Troas betraktet ham med kritisk blikk. Han hadde ikke mye tid på seg, så han måtte være rask for å lære mest mulig i løpet av den korte stunden.

Han tørket svetten av pannen og bannet stille på grunn av sin egen svakhet.

«Hun kommer ikke til å kjenne noe,» sa Troas rolig.

Han bet tennene sammen idet han kuttet opp den blodige tunikaen i halsen og rev den av henne, så han kunne se hvilken medfart hun hadde fått. Et øyeblikk sto han som forsteinet. Fra brystet og nedover hadde hun bare overfladiske sår og mørke flekker etter slag.

«Kom nærmere med fakkelen,» befalte han og så igjen på hodeskadene. Piken hadde dype sår fra hårfestet og nedover det ene kinnet, og fra kravebenet til brystbenet. Den unge legen så at hun hadde dype sår i den høyre armen, som for øvrig var brukket. Det var enda verre med såret i det ene låret, der løven hadde slått klørne i henne for å trekke henne med seg.

Alexander gjorde store øyne da han oppdaget at piken ikke hadde blødd i hjel. Sanden hadde lukket sårene, muligens fordi hun ble dratt rundt i den, og dermed hadde blødningene stanset. Alexander

holdt pusten. Et raskt snitt, så kunne han begynne studiet. Et raskt, nøyaktig snitt ... så ville det være han som drepte henne.

Igjen drev svetten av ham. Hjertet dunket. Han så at brystet hennes beveget seg. I halsen var det tegn til svake pulsslag. Han ble kvalm.

«Hun kommer ikke til å kjenne noe, herre,» sa Troas på nytt. «Hun er bevisstløs.»

«Jeg vet det,» sa Alexander irritert og sendte slaven et truende blick. Han gikk nærmere og siktet med kniven. Dagen i forveien hadde han arbeidet med en gladiator. På de få minuttene hadde han lært mer om den menneskelige anatomi enn i løpet av mange timers studier. Heldigvis hadde ikke den døende mannen åpnet øynene en eneste gang, men så hadde han også sett mye verre ut enn denne piken som nå lå foran ham.

Han lukket øynene og prøvde å stålsette seg. Han tenkte på det Flegon hadde sagt en gang da han hadde sett ham arbeide. «Du må skjære raskt. Slik,» hadde læreren sagt og med eksperthånd snittet opp mannen. «De er nesten døde når du får dem, og et sjokk kan føre til at de slokner øyeblikkelig. Kast ikke bort tiden med å bekymre deg om de føler noe eller ikke, for i det øyeblikket hjertet stanser, må du trekke deg tilbake. Ellers pådrar du deg gudenes vrede og bryter den romerske lov.» Mannen som Flegon arbeidet med, hadde bare levd noen få minutter før han blødde i hjel ... men skrikene gjenglød ennå i Alexanders ører.

Han kikket bort på Troas. «Hvor mange ganger har du vært med på dette, Troas?»

«Flere enn jeg har klart å holde telling med, herre,» svarte den mørkhudede egypteren og smilte spottende. Han så at den unge mannen nølte, og fortsatte: «Det du lærer her i dag, vil redde andre i morgen.»

Piken ynket seg og beveget seg så vidt det var. Troas knipset med fingrene, og de to slavene kom bort til ham. «Hold henne om håndleddene og anklene,» befalte han.

Det kom et hest, lite skrik fra henne idet den brukne armen ble løftet.

«Jesus,» hvisket hun og åpnet øynene.

Alexander stirret ned i de mørkebrune øynene som uttrykte så mye smerte og forvirring, og plutselig klarte han ikke å bevege seg.

«Herre,» sa Troas bestemt, «nå må det skje raskt.»

Piken mumlet noe på et fremmed språk, og de så at kroppen ble slapp. Alexander mistet kniven. Den falt med et smell på steingulvet. Troas tok den straks opp og rakte ham den.

«Hun har besvimt,» sa han og så fra Alexander til piken.

«Gi meg et fat med vann.»

Troas stivnet. «Hva har du tenkt å gjøre? Vekke henne?»

Alexander hørte den spottende tonen og så opp. «Våger du å spørre meg hva jeg har tenkt å gjøre?» sa han irritert.

Troas så på den unge aristokraten. Grenselinjen var trukket opp igjen, og han våget ikke å krysse den, til tross for egen ekspertise og dyktighet. Han svelget sinnet og stoltheten og trådte tilbake. «Unnskyld, herre, jeg mente bare å minne deg om at hun er dømt til døden.»

«Det later til at gudene har spart livet hennes.»

«De har spart henne til deg, herre. Gudene har spart henne for at du skal lære det du trenger å vite som lege.»

«Jeg vil ikke være den som dreper henne!»

«Etter prokonsulens befaling er hun allerede død! Det er ikke du som dreper henne. Det var ikke du som bød at hun skulle kastes for løvene.»

Alexander tok fra ham kniven og la den sammen med de andre instrumentene i skinnvesken. «Jeg vil ikke risikere at den guden som sparte henne, blir vred på meg for at jeg tar livet hennes nå.» Han gestikulerte ivrig. «Du ser da selv at ingen vitale organer er skadet!»

«Foretrekker du at hun dør en langsom død på grunn av infeksjoner?»

Alexander så ergerlig på ham. «Jeg vil ikke at hun skal dø!» Han følte det som om han hadde feber. Han så for seg den unge piken der hun gikk på arenaen, syngende og med armene utstrakt, som om hun ville omfavne alle disse som krevde hennes død. «Vi må få henne ut herfra,» sa han.

«Er du gal?» utbrøt Troas.

Det var som om Alexander ikke hørte ham. «Jeg har ikke det jeg trenger for å stille sårene hennes og spjelke armen,» mumlet han. Han knipset med fingrene og ga noen raske ordrer til tjenerne sine.

Troas så forskrekket på det som skjedde. Han glemte seg bort og grep Alexander i armen. «Du kan ikke gjøre dette!» Stemmen var lav og anstrengt. Han nikket engstelig i retning vekten som sto og betraktet dem med tydelig interesse. «Du risikerer at vi alle blir dømt til døden bare fordi du prøver å redde en dødsdømt fange!»

«Det er bedre du ber til guden hennes at han beskytter oss og hjelper oss å få henne ut herfra uten problemer. Jeg vil ikke høre flere innvendinger. Hjelp meg å flytte henne. Bær henne hjem til meg. Jeg skal ta meg av vekten. Så følger jeg etter så fort jeg kan. Kom deg av sted!»

Troas skjønte at det ikke nyttet å protestere. Han gjorde tegn til de andre. Idet egypteren hvisket sine befalinger til dem, pakket Alexander sammen sakene sine, vel vitende om at vekten fulgte dem med øynene. Han tok håndkleet, tørket blodet av hendene og gikk rolig bort til ham.

«Du kan ikke fjerne henne herfra,» sa soldaten og så på ham med mistenksomt blikk.

«Hun er død,» sa Alexander. «De fjerner kroppen. Jeg er sikker på at du ikke har noe imot at du slipper å røre ved henne.» Han smilte spottende til vekten, så lente han seg mot porten med jernsprinkler og så ut på den varme sanden. «Hun var ikke verd seks sestertier. Hun var kommet så langt at hun kunne ikke være til noen nytte for meg.» Han så soldaten inn i øynene.

Mannen flirte. «Den sjansen tok du.»

Alexander lot som om han var interessert i et par gladiatorer som kjempet utenfor. «Hvor lenge varer den kampen?»

Vekten kikket ut. «En halv time, kanskje mer. Det blir ingen overlevende denne gangen.»

Alexander lot som om han ble skuffet. Etter en stund slengte han fra seg det blodflekkeete håndkleet. «I så fall går jeg og kjøper meg litt vin.»

Da han gikk gjennom den dunkle korridoren som var opplyst av fakler, tvang han seg til å være rolig, men hjertet dunket vilt for hvert skritt han tok. Ute i sollyset var det godt å kjenne den milde brisen mot ansiktet.

«Skynd deg! Skynd deg!» Han hørte ordene like klart som om noen skulle ha hvisket dem i øret hans. Men det var ikke et menneske der.

Hjertet banket. Alexander begynte å løpe hjemover. Det var som om han hørte varsler i vinden.

ET ÅR SENERE

1

Marcus Lucianus Valerian vandret rundt i gatene i Den evig by i håp om å finne fred for sin sjel. Det fant han ikke. Det var deprimerende å være i Rom. Han hadde glemt stanken av den forurenkede Tiberen og den støyende, kosmopolitiske befolkningen. Eller kanskje han ikke hadde lagt merke til det før. Han hadde vært altfor opptatt med seg selv og sine aktiviteter til å tenke på noe annet. I løpet av de få ukene som var gått siden han kom tilbake til fødebyen, hadde han trasket gatelangs i timevis. Han hadde besøkt steder han alltid hadde likt før. Nå syntes han vennenes latter lød hul, og festingen og drikkingen tok bare på kreftene. Det tilfredsstilte ham ikke lenger.

Nedtrykt skjønte han at han trengte atspredelse, så han bestemte seg for å slå følge med Antigonos til lekene. Vennen var blitt en innflytelsesrik senator og hadde æresplass på podiet. Marcus prøvde å holde styr på følelsene da han trådte inn på stadion og fant plassen sin. Han kunne ikke nekte for at han følte seg utilpass da trompetene gjallet. Det var noe som knøt seg i brystet og magen da prosesjonen tok til.

Han hadde ikke vært på lekene siden han var i Efesus. Han lurte på om han orket å se på det som skjedde. Han var smertelig klar over at Antigonos var enda mer oppslukt av dem nå enn da Marcus forlot Rom. Han satset en hel del på en gladiator fra Gallia.

Flere kvinner sluttet seg til dem under baldakinen. De var vakre og velskapte, og det varte ikke lenge før de lot det skinne igjennom at de var mer interessert i Marcus enn i det som foregikk på arenaen. Marcus følte seg tiltrukket av dem når han så på dem, men følelsen forsvant like fort som den kom. Disse kvinnene var som lunkent, emment vann i forhold til Hadassas rene, berusende vin. Han hadde ingen interesse av det tomme, intetsigende snakket deres. Selv Anti-

gonus, som alltid hadde moret ham, gikk ham på nervene med sine småfreake historier. Marcus kunne ikke skjønne at han noen gang hadde likt den slags underholdning. Heller ikke at han hadde vært bekymret for vennens økonomi.

«La oss få høre en til,» lo en av damene. Det var tydelig at hun satte pris på historiene Antigonus serverte.

«Den kommer til å svi i ørene,» advarte Antigonus med glitrende øyne.

«En til!» kom det enstemmig fra damene.

Bare Marcus var taus. Han foraktet dette livet. De kledde seg som forfengelige påfugler og lo som hese kråker, tenkte han der han satt og betraktet dem.

En av kvinnene flyttet seg og satte seg tett inntil ham. Hun presset seg lekent mot ham. «Jeg blir alltid så opphisset når jeg ser lekene,» sa hun innsmigrende og så på ham med et innbydende blikk.

Marcus følte bare avsky. Han ignorerte henne. Hun begynte å snakke om en av sine mange elskere og det de hadde gjort sammen, mens hun hele tiden speidet etter reaksjon hos ham. Han ble enda mer lei av henne. Han gjorde ikke noe forsøk på å skjule det da han så på henne, men hun ga seg ikke. Hun fortsatte å gjøre tilnærmelser, nærmest som en hunntiger som gir seg ut for å være en leken huskatt.

På arenaen fortsatte de blodige kampene. Antigonus og kvinnene lo, spottet og ropte forbannelser over ofrene. Marcus syntes det var motbydelig. Det var tydelig at de hadde stor moro av lidelsene og døden som herjet der nede.

Etter en stund begynte han å drikke, bare for å slippe unna. Han tømte det ene vinbegeter etter det andre i et desperat forsøk på å døyve skrikene fra arenaen. Men selv ikke betydelige mengder av den berusende drikken kunne fjerne bildet som stadig dukket opp i tankene ... bildet fra et annet sted, med et annet offer. Han hadde håpet at vinen skulle bedøve ham. I stedet gjorde den scenen enda mer levende.

Rundt ham skrek folk opphisset. Antigonus hadde slått armene rundt en av kvinnene, og de omfavnet hverandre lidenskapelig i alles påsyn. Et minne dukket opp for Marcus ... et syn av søsteren Julia.

Han husket den gangen han tok henne med til lekene for første gang. Han hadde ledd av den brennende opphisselsen han kunne lese i øynene hennes.

«Jeg skal ikke skjemme deg ut, Marcus. Jeg sverger på det. Jeg kommer ikke til å besvime ved synet av blod.» Det gjorde hun heller ikke.

Ikke den gangen.

Ikke senere.

Marcus orket ikke mer. Han reiste seg.

Han banet seg vei gjennom mengden som var i ekstase, og gikk opp trappen. Så snart han kunne, begynte han å løpe – slik han hadde gjort i Efesus. Han måtte vekk fra bråket, fra lukten av menneskeblod. Etter en stund stanset han for å trekke pusten. Han lente skulderen mot en steinmur og kastet opp.

Flere timer etter at lekene var over, hørte han fremdeles lyden av den grådige mobben som skrek etter flere ofre. Lyden ga ekko i sinnet og pinte ham.

Etterpå hadde han det slik som han hadde hatt det siden Hadassas død. Vondt. Og en fryktelig, sort tomhet.

«Unngår du oss?» spurte Antigonus noen dager senere da han besøkte Marcus. «Du kom ikke til festen hos Crassus i går kveld. Alle så fram til å treffe deg.»

«Jeg hadde noe jeg måtte gjøre.» Marcus hadde tenkt å dra tilbake til Rom for godt, i håp om å finne den freden han lengtet så fortvilet etter. Han skjønte nå at det ikke nyttet. Han så på Antigonus og ristet på hodet. «Jeg kommer bare til å være i Rom noen måneder.»

«Jeg trodde du var kommet for å bli,» sa Antigonus, tydelig overrasket.

«Jeg har skiftet mening,» sa Marcus avmålt.

«Hvorfor?»

«Av grunner som jeg helst ikke vil nevne.»

Antigonus ble mørk i blikket. Stemmen var tykk av ironi da han fortsatte: «Vel, jeg håper du får tid til å være til stede på festen som jeg har planlagt til ære for deg. Hvorfor er du så irritert? Du har sanne-

lig forandret deg siden du dro til Efesus, Marcus. Hva skjedde der?»

«Jeg har mye å gjøre, Antigonus.»

«Du trenger avkobling. Du er jo i dårlig humør støtt.» Marcus skjønnte raskt at han snart ville be om penger. «Jeg har sørget for underholdning som helt sikkert vil fjerne alle mørke tanker fra sinnet ditt.»

«Vel, vel! Jeg skal komme til festen din,» sa Marcus, utålmodig etter at Antigonus skulle forsvinne. Hvorfor kunne ikke folk forstå at han helst ville være alene? «Jeg har ikke tid til å prate med deg i dag.»

«Det var pent sagt,» sa Antigonus spottende og reiste seg for å gå. Han svøpte kappen rundt seg og gikk mot døren. Der stanset han og kastet et tydelig misfornøyd blick på vennen. «Jeg håper virkelig at du er i bedre humør i morgen kveld.»

Marcus var ikke det.

Antigonus hadde latt være å fortelle ham at Arria var innbudt. Like etter at Marcus kom, fikk han øye på henne. Han sendte Antigonus et bebreidende blick, men senatoren smilte fornøyd og lente seg mot ham med et lurt uttrykk i øynene. «Hun var elskerinnen din i to år, Marcus.» Han lo lavt. «Det er mye lenger enn noen annen.» Da han fikk se ansiktsuttrykket hos vennen, hevet han øyenbrynene spørrende. «Du ser ikke ut til å like det. Til meg sa du at dere skiltes som venner.»

Arria var fremdeles vakker, og hun var stadig opptatt av å bli beundret av alle mannfolk som var til stede. Hun var like umoralsk som før, og hele tiden på jakt etter nye opplevelser. Marcus la likevel merke til visse forandringer. Det myke og ungdommelige var erstattet av hardbarket beregning. Det var ingen begeistring i latteren, den lød tom og hul. Men flere menn samlet seg rundt henne, og hun flørtet åpenlyst med den ene etter den andre, vitset på deres bekostning og kom med hviskende bemerkninger som skulle oppmuntre og opphisse dem. Av og til kastet hun et spørrende blick på Marcus. Han visste at hun lurte på hvorfor han ikke var blitt fanget inn av smilet som hun sendte ham med det samme han kom inn. Men det smilet kjente han så altfor godt. Det var agn for en sulten fisk.

Dessverre for Arria var ikke Marcus sulten. Ikke nå lenger.

Antigonus lente seg nærmere. «Legg merke til hvordan hun ser på deg, Marcus. Du kan bare knipse med fingrene, så er hun din igjen. Mannen som hun klapper som en skjødehund, er den nåværende elskeren, Metrodorus Crateuas Merula. Det han mangler i vidd, tar han igjen når det gjelder penger. Han er nesten like rik som du. Men vår lille Arria har forresten penger selv nå. Boken hennes gjorde stor lykke.»

«Boken?» Marcus lo hånlig. «Jeg visste ikke at Arria var i stand til å skrive navnet sitt, langt mindre føye sammen nok ord til at det kunne utgjøre en setning.»

«Det er tydelig at du ikke vet hva hun har skrevet om deg, ellers ville du ikke ledd av det. Det er faktisk ikke noe å le av. Vår lille Arria har skjulte talenter, som ingen av oss har visst om. Hun er blitt forfatterinne, og det er særlig på erotikkens område hun utmerker seg. Samlingen inneholder en rekke temmelig vågede historier. Jeg skal si den vakte oppsikt i høyere kretser. En senator mistet kona på grunn av boken. Han tok vel ikke det så tungt, men tapet av familien gikk sterkt innpå ham. Det ble en dyr historie. Det går rykter om at han muligens blir nødt til å begå selvmord. Arria har aldri vært det du vil kalle diskret. Nå vil jeg nærmest betegne henne som skandaløs. Hun har sekretærer som arbeider natt og dag med å kopiere verket. Folk betaler i dyre dommer for et eksemplar.»

«Du er vel en av dem,» sa Marcus tørt.

«Selvsagt,» lo Antigonus. «Jeg ville se om hun hadde nevnt meg. Det hadde hun. I kapittel elleve. Til min skuffelse var det bare en ubetydelig bemerkning.» Han kikket på Marcus med et ertende smil. «Hun beskriver deg utførlig – og ganske detaljert. Det var ikke rart at Sarapais var så påtrengende den dagen vi besøkte lekene. Hun ville finne ut om du var slik som Arria gir uttrykk for.» Han lo. «Du burde kjøpe et eksemplar og lese det hun skriver, Marcus. Det kan hende det vekker en del søte minner hos deg.»

«Med all sin ubestridte skjønnhet er Arria fullstendig kynisk. Det beste er å glemme henne.»

«Er det ikke stygt å snakke slik om en kvinne du engang elsket?» sa Antigonus og så granskende på ham.

«Jeg har aldri elsket Arria.» Marcus vendte oppmerksomheten mot de dansende pikene like foran ham. De ensformige tonene fra bjellene rundt anklene og håndleddene gikk ham på nervene. I stedet for å bli opphisset over den sensuelle dansen og de gjennomsiktige gevantene, følte han seg uvel. Han ønsket bare at de snart var ferdige, så de kunne forsvinne.

Antigonus strakte seg mot en av dem og trakk henne ned på fanget. Til tross for at hun strittet imot, kysset han henne begjærlig. Da han trakk seg tilbake, lo han og sa til Marcus: «Bare forsyn deg!» Han begynte å rive klærne av piken og tvang henne opp på sofaen til seg.

Slavepikens skrik fikk Marcus til å krympe seg. Han hadde sett det forpinte uttrykket hos Hadassa, da han ikke klarte å styre seg.

«Slipp henne, Antigonus.»

Det var flere som la merke til opptrinnet. De lo av Antigonus, og kom med oppmuntringer om å fortsette. Full og opphisset ble Antigonus mer brutal i sine forsøk på å få det som han ville. Piken skrek.

Marcus reiste seg. «Slipp henne!»

Det ble helt stille i rommet. Alle stirret overrasket på Marcus. Leende løftet Antigonus hodet og så på ham med et forbauset blikk. Latteren døde. Forskrekket rullet han seg over på siden og slapp piken. Hun gråt hysterisk mens hun kom seg på føttene og løp ut av rommet.

Antigonus så spørrende på Marcus. «Unnskyld, Marcus. Hvis du begjærte henne så sterkt, kunne du vel sagt ifra før?»

Marcus følte at Arria stirret på ham med øyne som brant av sjalusi. Han tenkte flyktig på hvilken straff slavepiken ville få av Arria for noe som ikke vedkom henne. «Jeg begjærer ikke piken,» sa han spisst. «Heller ingen andre i dette rommet.»

Noen begynte å hviske. Flere av kvinnene så på Arria og flirte. Antigonus ble mørk i ansiktet. «Hvorfor forstyrret du meg da?»

«Fordi du var i ferd med å voldta piken.»

Antigonus lo tørt. «Voldta? Hadde du gitt henne et øyeblikk til, ville hun likt det.»

«Det tviler jeg på.»

Antigonus syntes ikke dette var morsomt lenger. Øynene lynte

ved fornærmelsen. «Når begynte du å interessere deg for slavenes følelser? Jeg har sett at du har tatt deg godt til rette tidligere.»

«Du behøver ikke minne meg om det,» svarte Marcus med dys-ter mine. Han helte i seg vinen som var igjen i begeret. «Jeg trenger frisk luft.»

Han gikk ut i hagen, men fant ingen ro her heller, for Arria fulgte etter ham, sammen med Merula. Marcus bet tennene sammen. Han kjedet seg i deres selskap. Hun snakket om kjærlighetsforholdet deres som om det var i går det ble slutt, og ikke for fire år siden. Merula stirret på Marcus, som syntes synd på mannen. Arria hadde alltid likt å plage elskerne sine.

«Har du lest boken min, Marcus?» spurte hun honningsøtt.

«Nei.»

«Den er ganske god. Du kommer til å like den.»

«Jeg har mistet sansen for søppel,» svarte han og så forbi henne. Øynene hennes lynte. «Jeg løy om deg, Marcus,» sa hun rasende. «Du er den dårligste elskerens jeg har hatt!»

Marcus smilte kaldt. «Det er vel fordi jeg er den eneste som har forlatt deg uten å ha blitt vraket.» Han snudde ryggen til henne og gikk.

Han overhørte fullstendig de lidderlige bemerkningene hun ropte etter ham da han forlot hagen. Han gikk inn til selskapet igjen og lurte på om han kunne glede seg over å treffe gamle venner og kjente. Men han irriterte seg over latteren. De moret seg alltid på andres bekostning. Han la merke til småligheten bak de morsomme bemerkningene, skadefryden når nye tragedier ble rullet opp.

Han forlot dem og slengte seg ned på en sofa, drakk og betraktet folk. Alt sammen var en lek. De tok på seg en høflig maske, mens de samtidig spydde ut giften sin. De stakk i ham; slike selskaper og fester hadde en gang vært en stor del av livet hans. Han hadde likt det.

Nå lurte han på hvorfor han var her ... hvorfor han i det hele tatt hadde dratt tilbake til Rom.

Antigonus kom imot ham med armen skjodesløst rundt en kostbart kledd, blekhudet pike. Hun smilte sensuelt. Kroppen kunne minne om Afrodites, og et øyeblikk besvarte han det utfordrende

blikket. Det var lenge siden han hadde vært sammen med en kvinne.

Antigonus la merke til det og smilte, fornøyd med seg selv. «Jeg visste du ville like henne. Hun er deilig.» Han tok til seg armen og ga henne et lite puff, men det trengte hun ikke. Hun falt mot Marcus og smøg seg inntil ham med halvåpen munn. «Gled deg med henne i kveld, eller lenger om du vil,» sa Antigonus. «Hun heter Didyma.»

Marcus grep Didyma om skuldrene og skjøv henne fra seg mens han smilte skjevt til Antigonus. Kvinnen så spørrende fra ham til sin herre. Antigonus trakk på skuldrene. «Det ser ikke ut til at han vil ha deg, Diddy.» Med en likegyldig bevegelse vinket han henne bort.

Marcus satte begeret fra seg med et lite smell. «Jeg setter pris på vennligheten, Antigonus ...»

«Men ...» sa den andre og ristet på hodet med en sørgmodig mine. «Jeg blir ikke klok på deg, Marcus. Ikke interesserer du deg for kvinner, og ikke for lekene. Hva var det som skjedde i Efesus?»

«Ikke noe som du vil forstå.»

«Kan du ikke prøve meg?»

Marcus smilte spottende. «Jeg har ikke lyst til å utlevere mitt privatliv til en så offentlig person.»

Det var tydelig at Antigonus ikke likte svaret. «Du gleser og biter så fort du åpner munnen for tiden,» sa han rolig. «Har jeg fornærmet deg på noen måte, så jeg fortjener en slik holdning?»

Marcus ristet på hodet. «Det er ikke deg, Antigonus. Det er alt dette.»

«Alt hva?» Antigonus så spørrende på ham.

«Livet. Hele dette livet!» De sensuelle nytelsene som Marcus en gang hadde satt så høyt, føltes nå som sand i munnen. Da Hadassa døde, var det noe i ham som døde med henne. Hvordan skulle han kunne forklare denne dype, omfattende forandringen som hadde funnet sted i ham, for en mann som Antigonus, en som nærmest lot seg fortære av sine lidenskaper?

Hvordan skulle han få forklart at ingenting betydde noe for ham lenger, etter at en alminnelig slavepike døde på arenaen i Efesus?

«Unnskyld meg,» sa han og reiste seg for å gå. «Jeg er dårlig selskap for tiden.»

I løpet av den neste måneden fikk han flere innbydelser, men han avsto alle. I stedet valgte han å gå helt inn for forretningene. Men han fant ikke fred i det heller. Uansett hvor mye han arbeidet, følte han smerten. Til slutt ble det klart for ham at han måtte kvitte seg med fortiden, med Rom og alt annet.

Han solgte steinbruddet og de byggekontraktene han ennå hadde – begge deler med god fortjeneste, men uten å kjenne noen glede eller tilfredshet over en god forretning. Han møtte bestyrerne av familiens forskjellige varehus ved Tiberen, og gikk igjennom regnskapene med dem. Sextus, som hadde arbeidet for faren i mange år, hadde vist seg lojal mot familiens interesser. Marcus tilbød ham stillingen som bestyrer over alt de eide i Rom, med en sjenerøs provisjon av den store fortjenesten.

Sextus ble svært overrasket. «Du har aldri vært så rundhåndet, herre.» Det lå både en underforstått utfordring og en uuttalt misnøye i ordene.

«Du kan bruke pengene som du selv finner for godt, uten å stå til ansvar for meg.»

«Jeg mente ikke penger,» sa Sextus. «Jeg snakker om kontroll. Hvis jeg ikke misforstår dette, så gir du meg tøylene til hele forretningsvirksomheten i Rom.»

«Det stemmer.»

«Har du glemt at jeg en gang var din fars slave?»

«Nei.»

Sextus så spørrende på ham. Han hadde kjent Decimus godt og lenge vært klar over at Marcus hadde påført faren en god del bekymringer. Den unge mannens ambisjoner hadde vært som feber i blodet. Den brant opp alt som het samvittighet. Hva var det han lekte nå? «Var det ikke målet ditt å få kontroll over din fars forretninger, så vel som dine egne?»

Marcus smilte kjølig. «Du er ganske åpen i din tale.»

«Er det ikke slik du vil ha det, herre? Hvis ikke, så la meg få høre hvordan jeg kan smigre deg.»

Marcus ble stram om munnen, men han mistet ikke besinnselen. Han tvang seg til å huske at denne mannen hadde vært farens lojale venn. «Far og jeg gjorde opp med hverandre i Efesus.»

Sextus røpet sin vantro ved å la være å kommentere dette.

Marcus så den gamle mannen inn i øynene og beholdt blikket hans. «Jeg har min fars blod i årene, Sextus,» sa han kaldt. «Det var ikke lett for meg å gi deg dette tilbudet, og du skal ikke være redd for at jeg har skjulte motiver. Jeg har tenkt mye på det de siste ukene. I sytten år har du tatt deg av varene som er kommet til disse lagrene. Du kjenner både de som har losset skipene, og de som lagrer varene. Du vet hvilke kjøpmenn man kan stole på, og hvem man ikke kan stole på. Du har alltid presentert solid dokumentasjon for enhver transaksjon. Hvem kan jeg stole mer på?» Han rakte ham dokumentet, men Sextus gjorde ikke mine til å ta imot det.

«Du gjør som du vil,» sa Marcus. «Du kan ta imot det eller avslå. Men husk at jeg har solgt alt annet jeg eide i Rom. Den eneste grunnen til at jeg ikke har solgt skipene og varehusene, er at de betyr så mye for far. Denne forretningen ble bygd opp med hans svette og blod. Det er ikke min fortjeneste. Jeg tilbyr deg dette fordi du er i stand til å drive det, og enda mer fordi du var min fars venn. Hvis du avslår tilbudet, selger jeg. Tvil ikke på det, Sextus.»

Sextus lo en hes latter. «Selv om du mener at du vil selge, er det umulig. I Rom strever alle for å overleve. I øyeblikket kjenner jeg ikke en eneste som har penger nok til en virksomhet av denne størrelsen.»

«Jeg er fullt klar over det.» Marcus så på ham med kjølig blikk. «Jeg har ingen betenkeligheter med å selge skip for skip i flåten, og bygning for bygning her ved kaiene.»

Sextus så at han mente det, og det overrasket ham. Han skjønte ikke at denne unge mannen kunne være sønn av Decimus. «Du har over fem hundre mann i arbeid! De fleste av dem er frie menn. Tenker du ikke på dem og familiene deres?»

«Du kjenner dem best.»

«Hvis du selger nå, vil du bare få en brøkdel av det dette er verdt,» sa han og prøvde å spille på Marcus' velkjente kjærlighet til penger.

«Prøv meg,» sa Marcus og slengte pergamentarket på bordet mellom dem.

Sextus så lenge på ham, forskrekket over det harde uttrykket i den unge mannens ansikt. Det var tydelig at han ikke bløffet. «Hvorfor?»

«Fordi jeg ikke vil ha denne kvernsteinen om halsen, noe som binder meg til Rom.»

«Vil du virkelig gå så langt? Hvis det er sant det du sier, at du gjorde opp med din far, hvorfor ødelegger du da det han brukte hele livet på å bygge opp?»

«Det er ikke det jeg ønsker,» svarte Marcus. «Men jeg kan fortelle deg, Sextus, at mot slutten betraktet far alt dette som verdiløst, og jeg er enig med ham nå.» Han pekte på dokumentet. «Hva sier du?»

«Jeg trenger betenkningstid.»

«Du skal få så lang tid som det tar meg å gå til døren.»

Sextus stivnet til ved denne arrogante holdningen. Så slappet han av. Han trakk pusten og ristet smilende på hodet. «Du er svært lik din far, Marcus. Selv etter at han ga meg friheten, visste han hvordan han skulle få viljen sin.»

«Ikke på alle områder,» sa Marcus gåtefullt.

Sextus skjønnte at Marcus hadde det vondt. Kanskje han tross alt hadde gjort opp med faren og angret på de bortkastede årene da han hadde gjort opprør. Han klappet pergamentarket. Sextus tenkte på faren mens han studerte sønnen. «Jeg aksepterer på én betingelse,» sa han.

«Hva er det?»

«At jeg får samme avtale med deg som jeg hadde med din far.» Han kastet pergamentarket på de brennende kullbitene i ildkaret, og rakte fram hånden.

Marcus grep den med en forpint mine.

Neste morgen ved soloppgang seilte Marcus til Efesus.

I de lange ukene på sjøen tilbrakte han mange timer i baugen på skipet. Salt vind slo imot ham. Endelig tillot han seg å tenke på Hadassa. Han husket at han en gang sto slik i baugen sammen med henne og så på det myke, sorte håret som flagret i vinden. Hun hadde

et alvorlig uttrykk da hun snakket om sin usynlige gud: «*Gud taler ... som en hvisking i vinden.*»

Det var som om stemmen talte til ham nå også, fremdeles som en hvisking i vinden ... en oppfordring.

Men til hva? Fortvilelse? Død?

Han følte seg dratt mellom ønsket om å glemme henne og frykten for å gjøre det. Nå var det som han ikke kunne stenge for synet, når han først hadde åpnet sinnet for henne.

Han hørte stemmen hennes hele tiden. Den lød som et ekko i det mørke som han levde i.